

УДК 747:351.778.534:314.151.3-054.73

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЧИННИКІВ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР'ЄРУ ТИМЧАСОВОГО ЖИТЛА ДЛЯ ВПО

ШМЕЛЬОВА-НЕСТЕРЕНКО Олександра, ЗАКУТЕНКО Вікторія
Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
hollly.vi@gmail.com, alexpissenlit@gmail.com

У даній роботі надані результати аналізу основних чинників формування тимчасового житла для внутрішньо переміщених осіб, проведеного на основі опитування відповідної категорії населення. Виявлено та систематизовано основні потреби внутрішньо переміщених осіб.

Ключові слова: дизайн інтер'єру, проектування, тимчасове житло, ВПО, соціальна підтримка.

ВСТУП

Під час повномасштабної війни в Україні було зруйновано чи пошкоджено тисячі житлових будинків. Мільйони людей були вимушені евакуюватися у більш безпечні населені пункти вглиб країни.

«Станом на 1 червня 3,5 млн українців мають пошкоджене або зруйноване житло. Йдеться про 116 тис. об'єктів загальною площею 14 млн м². З них багатопверхових будинків – 12,3 тис. (12 млн м²), індивідуальних садиб – 104,1 тис. (1,7 млн м²)» [1].

Внутрішньо переміщені особи є вразливою категорією населення, яка потребує особливої уваги при формуванні житлових умов. Дизайн інтер'єру житла має вирішальне значення для комфортного проживання ВПО, оскільки він може впливати на їх фізичний і психологічний стан, а також на їх соціальну адаптацію. Однак, проектування інтер'єру для цієї категорії населення повинно враховувати ряд факторів, таких як: культурні особливості, фізичні потреби та індивідуальні вимоги.

Аналіз основних чинників формування інтер'єру дозволить визначити ключові елементи, які впливають на створення комфортного та безпечного простору для цієї категорії населення. Отримані дані можуть бути корисними для архітекторів та дизайнерів, які займаються проектуванням житла для внутрішньо переміщених осіб.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Мета роботи – провести аналіз основних чинників формування житла для внутрішньо переміщених осіб, а також, виявити та систематизувати їх потреби.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Вимушено переміщена особа (ВПО) – особа, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення

негативних наслідків збройного конфлікту, окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини [2]. Поява ВПО – виклик для всієї України та її соціальної політики. Тому перед розробкою власної пропозиції на тему житла для внутрішньо переміщених осіб, необхідно визначити потреби людей, для яких призначений даний тип житла.

Для виявлення найбільш актуальних рішень було використано методику опитування. Особам було запропоновано відзначити найбільш пріоритетні характеристики житла (рис. 1) та ті, які не є першочерговими (рис. 2). Вимоги, які ставляться до житла були систематизовані та впорядковані.

Рис.1. Результати опитування ВПО. Рейтинг найбільш важливих характеристик помешкання

Для всіх 100% опитаних важливим фактором є доступність вартості житла та наявність в приміщенні санвузла з якомога меншою кількістю користувачів, в ідеалі – персональної ванної кімнати та санвузла. Параметри житла для ВПО повинні задовольняти певні потреби, а саме: оптимальна площа помешкання; розташування помешкання в структурі будинку.

Для 81% опитаних важливим фактором є наявність зони відпочинку загального чи індивідуального користування. Соціалізація, особливо в новому середовищі, позитивно впливає на психологічний стан людини. Можливість знаходити нових друзів та перебувати серед своїх – зміцнює ментальне здоров'я. Саме тому, під час проєктування житла, важливо виділяти зони для громадських просторів, центрів і площ.

Близькість помешкання до інфраструктури: зупинок громадського транспорту, магазинів, лікарень, шкіл, дитячих садочків тощо, а також до місця роботи – є важливою характеристикою для 65% опитаних, що у свою чергу, повинно враховуватись, як містобудівний чинник локалізації житла у структурі міста.

Наявність зони індивідуального користування та/або приватного простору важлива для 48% опитаних. Кухня або окрема зона для приготування і споживання їжі необхідна для 32% респондентів.

Наведені дані демонструють перевагу попередньо визначених чинників та їх пріоритетність при виборі житла. Беручи до уваги, що на першому місці стоїть доступна вартість помешкання, оптимальним рішенням для задоволення потреб ВПО буде суміщення трьох функцій в одному приміщенні. Таке приміщення повинне мати достатню площу для організації поліфункціональної зони – кухні-їдальні-вітальні, як композиційного ядра помешкання.

Рис. 2. Результати опитування ВПО. Рейтинг найменш важливих характеристик помешкання.

Проведення опитування виявило характеристики, що мають найменше значення для ВПО. Наявність чи відсутність ліфту в будинку не є важливим фактором і не хвилює жодного з опитаних, що дає можливість розташовувати помешкання для ВПО як в існуючому житловому фонді, так і проєктованому. Така потенційна можливість також «працює» на мінімізацію вартості житла.

Рівень природного освітлення неважливий для 62% респондентів. Відтак, при проєктуванні житла для ВПО, в окремих випадках, загальнообов'язкові вимоги до рівня освітленості у разі потреби допустимо корегувати. Це відкриває додаткові можливості, наприклад, розміщення житлових одиниць з боку тих фасадів житлових будинків, які недостатньо освітлені або зовсім позбавлені освітлення.

Поверх розміщення помешкання та наявність паркінгу не є важливим для 51% опитаних. Даний фактор може бути об'єднаний з фактором відсутності ліфту в будинку проживання та рівнем освітлення. Використання даної інформації може перетворитись у проєктні пропозиції організації житла

на цокольних поверхах, мансардах чи нереалізованих житлових площах. Як правило, таке житло розташоване на останніх чи перших поверхах будинку.

Район проживання, а саме краєвид за вікном не є важливими для 37% опитаних, а благонадійність сусідів не важлива для 25% ВПО, що дає можливість для неоднорідного розселення.

Аналіз результатів дослідження показав, що ідеальне житло, яке шукають люди, неможливо реалізувати в рамках існуючих архітектурних нормативів і правил [3]. Таке житло не є схожим на типові, котре реалізується для потреб населення країни.

ВИСНОВКИ

Виявлено ієрархію пріоритетних потреб внутрішньо переміщених осіб до різних компонентів житла, від найбільш актуальних до менш актуальних: мінімально можлива вартість проживання; наявність приватного персонального житлового простору; наявність приміщення або зони для відпочинку; наближеність району проживання до місця роботи або до транспортних вузлів; наявність кухні і місця для споживання їжі.

Встановлені також компоненти житла, якими допустимо нехтувати заради досягнення більш пріоритетних вимог: наявність ліфта в будинку; освітленість помешкання; поверх, на якому розміщено помешкання; наявність паркінгу; вид з вікна.

Встановлені базові характеристики і рекомендації по коригуванню проектних норм та для проектування житла для внутрішньо переміщених осіб.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загарбники зруйнували або пошкодили в Україні 116 тисяч житлових будинків. *Укрінформ*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3507870-zagarnbiki-zrujnuvali-abo-poskodili-v-ukraini-116-tisac-zitlovih-budinkiv.html>.
2. Інструкція про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України. Наказ Міністерства оборони України від 23.03.2017 № 164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0704-17#Text>.
3. ДБН В.2.2-15:2019 Житлові будинки. Основні положення. Державні Будівельні Норми України. URL: https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/dbn_v_2_2_15_2015_zhitlovi_budinki_osnovni_polozhennja/1-1-0-1184.

SHMELOVA-NESTERENKO O., ZAKUTENKO V.

ANALYSIS OF THE MAIN FACTORS IN THE FORMATION OF THE INTERIOR OF TEMPORARY HOUSING FOR INTERNALLY DISPLACED PERSONS

This work presents the results of an analysis of the main factors in the formation of temporary housing for internally displaced persons, conducted based on a survey of the relevant population category. The main needs of internally displaced persons have been identified and systematized.

Key words: *interior design, design, temporary housing, internally displaced persons, social support.*